

Αθήνα, 13.10.2025

Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Λεωφόρος Μεσογείων 119, 10192 Αθήνα

Κοιν: Γραφείο Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σ. Παπασταύρου
Γραφείο Γενικής Γραμματέως Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, κας Παληαρούτα

Θέμα: Απάντηση στην από 18.09.2025 και με α.π. Επίκαιρη Ερώτηση 8673/19.09.2025 Επίκαιρη Ερώτηση του πολιτικού κόμματος Πλεύση Ελευθερίας με θέμα: « Έργο υπόγειας αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) στον Πρίνο της Καβάλας»

Αξιότιμες Κυρίες, Αξιότιμοι Κύριοι,

Με το άρθρο 228 του Ν.4920/2022 (ΦΕΚ Α' 74/15.04.2022) διευρύνθηκε ο σκοπός της ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε. σε έργα Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα και η ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε. ορίζεται ως η αρμόδια αρχή να διαχειρίζεται τα αποκλειστικά δικαιώματα του Δημοσίου περί εξερεύνησης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα και άλλων αερίων ή υγρών στοιχείων και ενώσεων σε γεωλογικούς σχηματισμούς. Περαιτέρω, με την με Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΓρΓΓΕΟΠΥ/9845/512 (ΦΕΚ 611/Β/09.03.2023) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η Εταιρεία ορίστηκε φορέας υλοποίησης για το Υπο-έργο 2 «Ανάπτυξη τεχνολογίας δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα».

Αρχικά, αναφορικά με τους ισχυρισμούς σας εντός του κειμένου λάβετε υπόψη ότι η τεχνολογία CCS έχει εφαρμοστεί σε πολλές περιοχές παγκοσμίως και εφαρμόζεται πάντα ακολουθώντας πιστά τις επιταγές της εθνική περιβαλλοντικής νομοθεσίας και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα. (CO₂).

1. Πώς αιτιολογείται η εξαφάνιση της δημόσιας διαβούλευσης για τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο και πότε προβλέπεται η αποκατάσταση της πρόσβασης σε όλα τα σχετικά έγγραφα, γνωμοδοτήσεις και παρατηρήσεις;

Ως προς το 1^ο ερώτημά σας, η εταιρεία «EnEarth Greece Μονοπρόσωπη Α.Ε.» με το υπ' αριθ. 417/26.11.2024 (ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/130047/9051/27.11.2024) έγγραφό της, υπέβαλε στη ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ, ψηφιακά και έντυπα, τον φάκελο ΜΠΕ για το συγκεκριμένο έργο αφού αναρτήθηκε στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ) λαμβάνοντας (αυτόματα) Περιβαλλοντική Ταυτότητα (ΠΕΤ).

Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης και ενημέρωσης του κοινού, η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΝ με το υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ 142284/9773/23.12.2024 έγγραφο, διαβίβασε αντίγραφο του φακέλου ΜΠΕ στο Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και παράλληλα η ΜΠΕ, με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και έντυπά της έγινε προσβάσιμη στο ΗΠΜ στις συναρμόδιες Υπηρεσίες, στους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους για την υποβολή των γνωμοδοτήσεων, των απόψεων τους καθώς και των παρατηρήσεων.

Ο φάκελος της ΜΠΕ παρέμεινε αναρτημένος και προσβάσιμος στο ενδιαφερόμενο κοινό, στις δημόσιες υπηρεσίες και στους φορείς για περίπου 4 μήνες, αρχής γενομένης της 23^{ης}/12/2024 που ήταν η έναρξη της δημόσιας διαβούλευσης, ενώ, σύμφωνα με το αρ. 3 του ν. 4014/2011 όπως

τροποποιήθηκε και ισχύει από το αρ. 2 του ν. 4685/2020, η νόμιμη προθεσμία είναι 30 εργάσιμες μέρες. Στη συνέχεια η αρμόδια Υπηρεσία ξεκινά να αξιολογεί τις απόψεις του κοινού και των αρμόδιων Αρχών, όπως αυτές υποβλήθηκαν κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης, έχοντας ολοκληρώσει τη δημόσια ανάρτηση και πρόσβαση της ΜΠΕ στο ΗΠΜ. Κατά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και την έκδοση ή μη απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) για το έργο, ο φάκελος της ΜΠΕ μαζί με τα σχετικά έντυπα και την ΑΕΠΟ γίνεται και πάλι διαθέσιμος για δημόσια πρόσβαση στο ΗΠΜ.

Είναι σαφές ότι έχει ακολουθεί η προσήκουσα διαδικασία, όπως αυτή ορίζεται από τη σχετική νομοθεσία, και δεν έχει υπάρξει καμία «εξαφάνιση» της δημόσιας διαβούλευσης για τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

2. Έχουν αξιολογηθεί πλήρως οι επισημάνσεις για τη σεισμικότητα της περιοχής και τον κίνδυνο διαρροών CO₂ και, εφόσον ναι, ποιο είναι το σχέδιο άμεσης αντιμετώπισης σε περίπτωση περιβαλλοντικού ή τεχνολογικού ατυχήματος;

Ως προς το 2^ο ερώτημά σας, τα τεκτονικά χαρακτηριστικά και η σεισμική επικινδυνότητα της περιοχής μελέτης έχουν πλήρως αξιολογηθεί στο πλαίσιο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ). Ειδικότερα, στο **Κεφάλαιο 8.4.4** παρουσιάζεται αναλυτικά η σεισμικότητα και τα γεωτεκτονικά χαρακτηριστικά της περιοχής, ενώ στο **Κεφάλαιο 10.4.5.4** («Επίπτωση στα γεωλογικά και τεκτονικά χαρακτηριστικά») επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις παραδοτέες εκθέσεις για την Άδεια Διερεύνησης που εκπονήθηκαν από την Energean τον Νοέμβριο του 2023, «το CO₂ είναι ήδη παρόν στα εν λόγω κοιτάσματα και παραμένει εκεί για εκατομμύρια χρόνια (τουλάχιστον από τη φάση φόρτισης του πετρελαίου). Συνεπώς, η παρουσία του φυσικού CO₂ στον ταμειυτήρα υποδηλώνει ότι υψηλοί βαθμοί αντίδρασης μεταξύ του διοχετευόμενου CO₂ και των πετρωμάτων του ταμειυτήρα είναι μάλλον απίθανοι».

Η συγκεκριμένη περιοχή έχει μία από τις χαμηλότερες σεισμικότητες σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο (η σεισμικότητα στη λεκάνη του Πρίνου αλλά και της γύρω περιοχής είναι ιδιαίτερα χαμηλή βάσει στοιχείων του Εθνικού Αστεροσκοπίου των Αθηνών και των Εργαστηρίων Σεισμολογίας του ΕΚΠΑ και του ΑΠΘ), και β) η όρυξη γεωτρήσεων ΔΕΝ ενέχει τον κίνδυνο σεισμικής διέγερσης, όπως άλλωστε αποδεικνύεται από την όρυξη πάνω από 70 γεωτρήσεων κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης του κοιτάσματος πετρελαίου κατά τα τελευταία 40 έτη, χωρίς κανένα πρόβλημα.

Περαιτέρω, στη ΜΠΕ περιλαμβάνεται εκτενής εκτίμηση και αξιολόγηση των σημαντικών επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία του έργου (Ενότητα 10), τόσο στο φυσικό όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον, με προτεινόμενα μέτρα αντιμετώπισης των ενδεχόμενων επιπτώσεων (Ενότητα 11). Επιπλέον, έχουν αξιολογηθεί αναλυτικά οι επιπτώσεις που σχετίζονται με την ευπάθεια του έργου σε κινδύνους σοβαρών ατυχημάτων ή φυσικών καταστροφών (Ενότητες 2.7.3, 10.1.3 και 10.4 της ΜΠΕ).

Τέλος, σύμφωνα με τις επιταγές της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/31 για το CCS, η άδεια αποθήκευσης θα συνοδεύεται από λεπτομερές σχέδιο παρακολούθησης με σύγχρονες τεχνολογίες και συγκεκριμένο σχέδιο επέμβασης και διόρθωσης τυχόν προβλημάτων.

3. Με δεδομένο ότι, σύμφωνα με τις αποφάσεις C(2025) 3218 και C(2025) 3222 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Energean Oil & Gas S.A. συγκαταλέγεται στις «εξαιρούμενες οντότητες» και δεν

υποχρεούται να συμβάλει στον στόχο γεωλογικής αποθήκευσης, σε ποια νομική ή στρατηγική βάση στηρίζεται η προώθηση του έργου στον Πρίνο;

Δεν πρέπει να υπάρχει παρανόηση σχετικά με το νόημα των αποφάσεων C(2025) 3218 και C(2025) 3222 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τη σχετική εξαίρεση της Energean Oil & Gas S.A. από την υποχρέωση συμβολής στον ευρωπαϊκό στόχο γεωλογικής αποθήκευσης CO₂. Οι αποφάσεις αυτές καθορίζουν τους οικονομικούς φορείς που έχουν υποχρέωση να συμβάλλουν στον στόχο των 50 εκατομμυρίων τόνων αποθηκευμένου CO₂ στην Ευρωπαϊκή Ένωση έως το 2030, λόγω της σημαντικής παραγωγής υδρογονανθράκων από πλευράς τους κατά την περίοδο 2020-2023 (και η οποία συνέβαλε στην έκλυση CO₂ στην ατμόσφαιρα). Η Energean Oil & Gas S.A. έχει εξαιρεθεί απλά επειδή η παραγωγή της κατά την περίοδο αυτή ήταν σχετικά χαμηλή και κάτω του ορίου που τέθηκε από την Επιτροπή. Αυτό δεν αναιρεί σε τίποτα την υποχρέωση της χώρας μας να επιτύχει τους στόχους που τέθηκαν στο πρόσφατο ΕΣΕΚ με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, και φυσικά δεν αναιρεί την κρισιμότητα της τεχνολογίας CCS για την απανθρακοποίηση και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής βιομηχανίας.

Η προώθηση του έργου στηρίζεται στη νομική βάση του άρθρου 173 του ν. 4964/2022 και της Οδηγίας 2009/31/EK σχετικά με την γεωλογική αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και στους στόχους που τίθενται από το επικαιροποιημένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) για την ανάπτυξη υποδομών CCS στην Ελλάδα.

Το έργο δεν συνδέεται αποκλειστικά με υποχρεώσεις επιμερισμού ή συμμόρφωσης της συγκεκριμένης εταιρείας, αλλά εντάσσεται στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής για την απανθρακοποίηση των βιομηχανικών τομέων και της ενίσχυσης της τεχνολογικής ετοιμότητας της χώρας σε τεχνολογίες δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα.

Επιπλέον, το έργο Πρίνου έχει χαρακτηριστεί ως έργο στρατηγικής σημασίας για την ελληνική βιομηχανία, δεδομένου ότι:

- θα αποτελέσει την πρώτη εθνική υποδομή μόνιμης γεωλογικής αποθήκευσης CO₂,
- θα προσφέρει στην Ελλάδα τεχνογνωσία, εμπειρία και ρυθμιστική ωριμότητα σε έναν κρίσιμο τομέα της ευρωπαϊκής πράσινης μετάβασης.

4.Προτίθεται το Υπουργείο να προχωρήσει σε επανεξέταση της σκοπιμότητας του έργου, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις τοπικές αντιδράσεις όσο και τα νέα δεδομένα που καταδεικνύουν ότι δεν αποτελεί ευρωπαϊκή υποχρέωση ούτε στρατηγικό έργο κοινού συμφέροντος;

Πρέπει να σημειωθεί ότι η τεχνικά ώριμη τεχνολογία του CCS, είναι μία τεχνολογία μετριασμού της κλιματικής αλλαγής καίριας σημασίας, καθώς ελαχιστοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις ποσότητες εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα από βιομηχανικές διεργασίες μέσα από τη διαδικασία της δέσμευσης CO₂ και της ασφαλούς γεωλογικής αποθήκευσής του. Το CO₂ που αποθηκεύεται μόνιμα στα πετρώματα δεν αποτελεί ρύπο (σε βάθος χρόνου αντιδρά με τα πετρώματα και δημιουργεί σταθερά ορυκτά) και δεν ενέχει κινδύνους για το περιβάλλον και τους ανθρώπους. Εν αντιθέσει, η εν λόγω τεχνολογία θα διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στην απανθρακοποίηση των βιομηχανικών τομέων που παράγουν εκπομπές άνθρακα. Να τονιστεί ότι δεν υπάρχει εναλλακτική οικονομικά ανταγωνιστική λύση για την ελληνική «δυσχερώς απανθρακοποιήσιμη βιομηχανία» πλην του CCS, το οποίο μπορεί να στηρίξει ουσιαστικά τη βιομηχανία προστατεύοντάς την και δίνοντας παράταση ζωής και οικονομικής δραστηριότητας. Να σημειωθεί ότι στην δυσχερώς απανθρακοποιήσιμη βιομηχανία, όπως είναι π.χ. η τσιμεντοβιομηχανία, είναι εξαιρετικά δύσκολη η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

ακόμα και με πλήρη εξηλεκτρισμό στην παραγωγή ενέργειας, καθώς υφίστανται εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που είναι απολύτως συνυφασμένες με την ίδια τη βιομηχανική διεργασία και δεν αποφεύγονται.

Η Ελλάδα, όπως και πολλές άλλες χώρες, αντιμετωπίζει την επείγουσα πρόκληση της μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα και της τήρησης των διεθνών περιβαλλοντικών δεσμεύσεων. Ταυτόχρονα, η Ελλάδα θα πρέπει να προστατεύσει την ανταγωνιστικότητα της βαριάς βιομηχανίας της, με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς που αντιμετωπίζουν περίπλοκες προκλήσεις στον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, όπως η τσιμεντοβιομηχανία. Η Ελλάδα αναθεώρησε πρόσφατα το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), στο οποίο θέτει ακόμη πιο φιλόδοξους στόχους για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση, και ταυτόχρονα αναγνωρίζει τη δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα (CCS) ως έναν από τους κύριους στρατηγικούς άξονες για την επίτευξη «καθαρών μηδενικών» εκπομπών CO₂ έως το 2050.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η τεχνολογία του CCS καλύπτει επομένως ανάγκες που δεν μπορούν να καλυφθούν από περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ. Άλλωστε, όλες οι πρόσφατες διεθνείς μελέτες σχετικά με την ενέργεια και το κλίμα δείχνουν ότι οι κλιματικοί στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς τη χρήση της τεχνολογίας CCS.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, κατά τη δική μας άποψη, η συνέχιση του έργου είναι απολύτως συμβατή με την εθνική ενεργειακή και κλιματική πολιτική, δεδομένου ότι εξυπηρετεί ουσιαστικούς περιβαλλοντικούς και οικονομικούς στόχους στρατηγικού χαρακτήρα για τη χώρα.

Πρέπει επίσης να τονισθεί ότι το συγκεκριμένο έργο έχει χαρακτηριστεί ως Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος (PCI) από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ επίσης ευθυγραμμίζεται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Στρατηγικού Σχεδίου CCS της Μεσογείου που αναπτύχθηκε από τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ελλάδα, με στόχο τη δημιουργία του πρώτου κόμβου αποθήκευσης CO₂ βιομηχανικής/εμπορικής κλίμακας στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Ευθύμιος Ταρτάρας

Επικεφαλής Γεωεπιστημών & Σύμβουλος Διοίκησης ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε.